

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
Helyben: Vidéken:
Egész évre . . . 4 korona | Egész évre 5 K 20 fill.
Fél évre . . . 2 " | Fél évre . . . 2 " 60 "
Negyed évre . . . 1 " | Negyed évre 1 " 30 "
Egyes szám ára 12 fillér.

HIRDETÉSEKET
jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.
Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 50 fillér. —
Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyititéri közle-
mények jutányos díjazás mellett közöltetnek.

Szerkesztőség:
= Pandató-utca 27. szám. =
Kiadóhivatal:
„Pannonia“ könyvkereskedés
Baross-utca 6. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.

IV. évfolyam

1907. január hó 13.

2-ik szám.

Jön a dorong.

Megmozdul a szemét domb is, ha keresztül vágja útjában a kocsí kereke. Az évtizedekig összehalmozódott szemétben élő férgek és kukaczkok nyüzsgenek, mert veszedelem és pusztulás fenyegeti.

Eletelemük a szeny, a rothadás; ebben élnek, ebben hiznak, de a napfényt, a világosságot, a tiszta, egészséges levegőt nem szeretik.

Ha közéletünk és társadalmi viszonyaink terén felmerülő jelenségek tüneteit vizsgáljuk, akaratlanul is, a nélkül, hogy hasonlatot keressünk a férgek természetrajza nyílik meg szemünk előtt. Undor és utálat tölt el bennünket a midőn az emberi társadalomban a telhetetlen önzésnek, a hányaveti henczegésnek, az üres kérdésnek, a pöffeszkedő dicsekvésnek és érdekszövetkezetek ámitásának jelenségeit látjuk épügy, mint a mikor a férgek nyüzsgését nézzük.

Nem is foglalkoznánk hát a rothadó rendszer hős vitézeinek, ez ön-

csinálta nagyságoknak azzal a kérdésével és üres fenyegetésével, a mely a klikk szócsövén át hangzik; nem is beszélünk azokról a szemérmetlen ámitásokról a mikkel még mindig félre akarják vezetni a közönséget, ha nem hárulna reánk az a feladat, hogy az igazság a fényszóró lencséjével világítsuk meg a régi rendszer komédiáinak működését, a kik mint a piócza ragadtak rá az egészséges szervezetű társadalomra.

Egy csepet sem kellemes reánk nézve, hogy az érdek szövetkezet szájhósködéseivel foglalkozzunk, de kénytelenek vagyunk vele, nehogy az a szertelen dicsekvés bárkit is megtevésszen.

A végítélet trombitája nem harsoghat jobban, mint a milyen erővel a „vezetők“ trombitása fujja a régi nótát. Dicséretet zeng annak a multnak, mely a korrupciónak melegágyaként termelte az élősdiakat és fel akarja ismét támasztani a kidült „oszlopokat“. A régi rendszer dicsőítéséről és az új korszak embereinek, a nemzeti küzdelem lelkes katonáinak lekicsinyítéséről

szól a nóta. A mi hasznos és nagy alkotása van az időknek az az ő érdemük, a közterheket viselő polgárság csak eszköz, igavonó barom, a mely össze hordja az anyagot és vért izzad, hogy azzal forrassa össze a piramisok köveit, a melyeknek tetejéről olyan büszkén tekintenek le, akár csak az 1901-iki kiállítás idejében. Isten gyanánt akarják magukat még most is feltolni, hogy őket imádja mindenki. Mi is lett volna, ha ők nincsenek?! Talán egy sereg tótbenő sem szerepelhetne a város krónikájában?

A letört rendszer vitézei már nyujtogatják is a nyakukat és nem elégszenek meg a dicsekvéssel, a mivel már nem is törődik senki, hanem kihívólag fenyegetőznek, hogy *ha a polgárság nem tömörül a táborukba, szembe szállnak az ő akaratukat fenyegető „veszedelmes áramlattal“ és „doronggal“ ütnek közzé . . .*

Mit szól ehhez a független polgárság?! Hát nem fenyegetés ez? Ime így mutatja ki az üdvöztetőnek hirdetett rendszer a fogaféjét. Bezeg csattogtatja a fogait. Így bántak ezek a füg-

„KOMÁROM és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA

LEANYSZESZÉLY.

— A „KOMÁROM és VIDÉKE“ eredeti tárczája. —

Írta: Dr. Baranyai József.

I.

— Margit! Hát nem halgat meg?
— Ugyan ne fecsegen! Még elrontom a figurát.

— Ezért az ostoba fecsegésért!
— Azt nem mondtam, hogy ostoba, — de unalmasnak elég unalmas.

— De ha szeretem, ha imádom!

— Ezt már hallottam! Vigyázzon a rendezőre, most a férfiakon a sor!

A beszélgetés megszakadt. Az utolsó figuránál, mikor a rendező „séta jobbra“-t vezényelt, indult meg újra:

— Nem hiszi ugy-e, hogy szeretem!

— Ne gyötörjön mindig ezzel!

— Tudom, hogy nem remélhetek; de még az is boldoggá tenne, ha elhinné, hogy szeretem.

— Hölgyek kettővel előre! — hangzott a rendező vezényszava.

Kovács Elemér nem kaphatott választ.

II.

Kovács szobájában ül és monológizál:

— Nem szeret, — hiába! sőt tán gyűlöl is! Még azt se hiszi el, hogy szeretem. Az ellenszenvét nem is palástolja. Nem alkalmatlankodom többet nála! — Csak ki tudnám mutatni szerelmemet valami tettel. Feláldoznám életemet érte örömmel; hisz nélküle ez nem is élet! Oh, a középkor reménytelen szerelmesei boldogabbak voltak, mint én; hányszor meg kellett védeni az imádott hölgyet, a rablók, a haramiák ellen; ma már az sem divat.

III.

Kávéházban két tiszt beszélget.

— Unalmas fészek ez. Semmi ujság; semmi inger, semmi izgalom. Legalább volna valami párbaj, vagy valami . . .

— Az a legkevesebb! Azonnal lesz. Kérdezz hangosan a kaszinó báiról.

— Hogy sikerült a kaszinó-bál?

— Komiszul! Annál csak a publikum volt komiszabb.

— S a nők?

— Ugyan, hadd azokat a nőket, — felelt gunyos kacajjal megtoldva — gondolhatod, mifélek lehettek ott.

IV.

— A közvélemény Kovács mellett volt persze. Különösen a nők nem győzték dicsérni; irigyelték Kende Margitot, hogy olyan bátor védelmezője van. Sokan azt hangoztatták, hogy Kovács ne párbajozzon olyannal, ki tisztességes nőket rágalmaz.

Csak Kende Margit mosolygot gunyosan. Szegény tatár! Hogy erőlködik, hogy érdemeiket szerezzen! Biztosan részegek voltak azok a tiszték. Kovács fujta fel olyan nagygyá a dolgot. Aztán meg is sajnálta. Szegény bolondos fiu, még valami baja lesz a párbajban. Kár érte, ügyesen táncolja a „bostont.“

Kovács Elemér vérbeforgó szemekkel rohant a tiszték asztalához.

— Ne rágalmazzon — hörögte — vonja vissza.

— Mit lármáz maga itt?

— Vagy tegyen kivételt!

— Van eszemben! Egy szemet se!

— Kende Margitot se?

— Mit leczkértet itt? Mondtam, senkit se! Mind egyforma!

— Aljas kutya!

— Gazember!

getlen polgársággal évtizedeken át; a ki nem állt az ő táborukba, a ki nem tolt a szekerüket s nem akart engedelmes szolgálukká aljasodni, azt készek lettek volna „doronggal“ leütnei; azt megsanyargatták, megkinozták. Ha valaki nem követte azt az irányzatot, a mely az emberekből minden önállóságot és önérzetet kiölni igyekezett, gyűlöletük nem ismert határt; nem kíméltek senkit, nem riadtak vissza semmitől s dogma gyanánt állították fel azt a jezsuita elvet: „a cél szentesíti az eszközöket“.

Ámde megváltoztak az idők! A nemzeti eszmék egészséges légáramlata „veszedelmes“ reájuk. Eddig kicsinyelték, fitymálták a független gondolkozású polgárok küzdelmét, most már veszedelmesnek tartják magukra.

No hát ennek végtelenül örülünk, igazán jól esik már egyszer hallanunk, hogy a polgárságnak a közügyekben való részvétele veszedelmes a régi rendszer csatlósaira, mert minél jobban nő ez a „veszedelmes áramlat“ annál hamarabb el fogja söpörni annak a rendszernek utolsó romjait is.

De azért még nem hagynak fel a kérdéssel. Farizeusi képmutatással mutatnak vissza a múlt időre. Hát igazuk van. erős barázdát hasított s maradandó nyomokat hagyott hátra városunk és vármegyénk életében az ő működésük. Igaz, hogy az az ébredés korszaka volt, a város polgárságát a reá rakott súlyos teher felébresztette álmából s az új korszak hajnalán lerázza magáról azokat, a kik léposó gyanánt akarták továbbra is használni, hogy felkapaszkodhassanak. Azokat az erős, bátor sőt „vakmerő“ férfiakat, a kik a közügyeket a maguk részére sajátították ki, lelökte a fórumról. A „vakmerő“ hősöknek azonban koránt-

sem az alkotó munka kalapácsa és a harci kard volt a kezükben, hanem az „abrákos tarisznya és a korbács.“

A vakmerő hősöknek ez volt a szimbóluma. A milyen jó szívűek vagyunk, még azt is elhiszük, hogy nem önmagukat védték, hanem azt a rendszert, a melyet megteremtettek, no meg a zsákmányt, és hogy ebben a munkában hűséges segítő társuk volt az ő hivatalos szócsövük, a mely a nemzeti törekvéseknek ádáz ellensége volt s a népszerűség hajhászásában soha ki nem merült.

De azon már megáll az eszünk, hogy a kik a tollat peczérbunkóvá aljasították, elmerik mondani, hogy eszmékért küzdöttek s fegyverük a „meggyőződés volt“ és pártnak, „egyének“ szolgálatába nem állottak. Kár is erre a szót vesztegetni, hiszen az ő működésüket ismeri mindenki, ők nem változtak, nem javulnak, sőt ma is azt hirdetik, hogy „programmuk, irányuk ma is ugyanaz, mint volt három évtized előtt“. „A régi ideálok szolgálatában állnak“.

Hogy „önálló“ tisztüket hogyan töltötték be, arról szomorú tapasztalatokat szerzett a város polgársága. Annak a dicsőített rendszernek nyomai csakugyan ott vannak a város kronikájában, az egymást érő sikkasztások, csalások, hamisítások és botrányok eseteinek láncolata huzódik végig a közélet régi bajnokainak uralma alatt lefolyt évtizedeken.

És elbizakodottságukban azt hiszik ezek a jó urak, hogy a város közügyeinek intézésére egyedül ők vannak predestinálva, de a ki nem áll az ő vontató kötelükhöz, annak a város közügyei intézésére sem hivatása, sem érdeme nincsen. Hát vajjon kibérelték a városházát, hivatásuk érdemük csak

nekük van? A város ügyeinek intézése hivatása mindazoknak, a kiket a választó polgárság közbizalma oda juttatott s arra érdemesnek ítélte. A forumon csak azoknak van helyük a kik a közönség bizalmát bírják; politikai öröm legények pedig takarodjanak le onnan.

Semmi szüksége nincs a polgárságnak azokra, a kik a nemzeti küzdelem gyászvitézeteinek csatlósai voltak.

Hiába fenyegetőznek doronggal is, hiába üvöltönek, a város független polgársága a szuronyok és fegyverekkel szemben is megállta a helyét, a mikor ők a nemzeti küzdelem hóhéraitak pribékjei körül járták a táncot, tehát megijedni nem fog tőlük senki.

A komáromi függetlenségi párt közgyűléséről.

A komáromi függetlenségi párt f. hó 8-án este 7 órakor roppant érdeklődés mellett tartotta meg rendkívüli közgyűlését az aranyhordó szálloda nagytermében.

Noha a pártelnökség a gyűlést összehívó plakátokat csak a gyűlés napján déltájban ragasztatta ki, — az aranyhordó nagyterme mégis a zsufolásig megtelt a párt tagjaival. Végtelen örvendetes jelenség volt, hogy a gyűlésen számtalan oly polgártársat láttunk, ki azelőtt nem tartozott táborunkhoz. Hozza Isten őket minél nagyobb számban!

A rendkívüli közgyűlés tárgya Kálmán Rudolf főispán működése és a párt néhány tagja által a „Budapesti Hírlap“ karácsonyi számában is kifejezésre jutott felfogás közötti ellentét megoldása volt.

Hogy a gyűlésen történekről kellő tájékozást nyújtsunk, szükséges az előzményeket röviden ismertetnünk.

A „Komáromi Függetlenségi Kör“ már sok héttel ezelőtt foglalkozott Kálmán Rudolf főispán tevékenységével zokon vevén

V.

A segédek szigorú feltételeket állapítottak meg: 25 lépés távolság, 3-szori golyó-váltás 5 lépés avansszal, utána kardvívás végkimerülésig.

Mikor vége volt a tanácskozásnak a tiszt segédei összesugtak. „Ugy látszik az a bagázs erővel meg akar halni!“

— No hiszen, ha csak az kell neki! — mondta a másik.

VI.

Az öreg Kende a nyitott ablaknál csibukozott.

— Csak ne lenne egyiknek se baja — dörmögte fogai között — Margitért ne folyon vér.

Zöld ágakból összetákolta hordágyon hoztak az utcán valakit.

— Ki sebesült meg — kérdezte Kende.

— Kovács!

— Veszedelmes?

— Nagyon — szólott csendesen az orvos. Tegyük le a hordágyat; a vérzés újra megindult. Csak már közel volna a lakása. Nem tudom hogyan visszük el odáig,

— Hozzák be ide — mondta az öreg Kende mérgesen. — Ilyen kellemetlenséget. Még utóbb hirbe hozza Margitot.

VII.

— Margit bejöhethet a beteghez; eszméletén van már, a te neved susogja.

— De papa, rám rossz hatással fog lenni, so se szerettem beteget nézni.

— Most a könyörtelenség parancsolja.

— Bementek a beteghez. Margit oda ment Kovácshoz.

— Hogy van Elemér?

— Köszönöm... Most már jól, hogy itt van... Köszönöm, hogy eljött... — Hisz maga nálunk van Elemér. Mi ápoljuk.

Elemér olyan boldognak érezte magát, hogy áldotta azt a gyilkos golyót!

— ... Oh köszönöm — köszönöm — susogta. Aztán elvesztette eszméletét. Margit kisetett a szobából.

VIII.

Az orvos beszélt Margitához! — Szegény betegünk haldoklik. Jöjjön be nagysád, aranyozza be jelenlétével a szegény haldokló utolsó perczeit.

Kovács Elemér szemei elhomályosodtak nem látott már semmit, csak Margitot. Már azt se látja egészen tisztán; csak az arcát meg a szemét s abban egy nagy könyecsept. S erre a könyecsepre elkezdett mosolyogni a haldokló arca.

Uraknak!

legelegánsabb öltönyöket,
felöltöket télikabátokat készít
kedvező fizetési feltételek mellett

Wolhberg József
férfiszabó,
Komárom,
Báró Eötvös József-utca 13 sz.

azt, hogy a főispán egyáltalán nem keresi az érintkezést a függetlenségi párttal amelyhez tartozik, hanem e helyett majdnem a letűnt korszak szomorú alakjaival társalog, nyilvános helyen kizárólag azok társaságában jelenik meg. — Már hetekkel ezelőtt kitérőben volt az elégedetlenség s a függetlenségi kör vezérbizottságának egyik gyűlésén csak nagynehezen sikerült a mérsékeltbereknek megakadályozni azt, hogy Andrassy Gyulához és Kossuth Ferenczhez küldöttséget ne meneszzenek.

A lappangó elégedetlenséget végre is lánggra lobbantotta a főispán azon ténye, hogy a törvényhatósági bizottság albizottságaiba a nagynehezen kibuktatott haladókat kinevezés után jutatta vissza. A függetlenségi párt és függetlenségi kör hangulatát juttatta tehát amint az eredmény mutatja — nem a legszerencsésebb módon — kifejezésre azon öt városi bizottsági tag, kik a „Budapest Hírlap“ karácsonyi számában azon közismert nyilatkozatot közzétették.

Nagyon természetes, hogy a nyilatkozat kormánykörében is roppant feltűnést keltett s több irányu mozgalom indult meg oly irányban, hogy a rendkívül éles hangú nyilatkozatnak legalább az élét letördeljék. — Három nap s mondhatjuk — három éjjel tartottak a tanácskozások, megbeszélések, — a melyekben legutóbb Szász József, a város képviselője is részt vett, — miként lehetne a kiélesedet ellentéteket elsimitani?

Legerősebben exponálta magát a békés megoldás érdekében a komáromi függetlenségi párt kiváló elnöke dr. Peredi Géza, ki — mint értesültünk — ezt nem is annyira a saját kezdeményezéséből, mint inkább a vármegyei egyesült ellenzék vezérfiainak kívánságára — magasabb pártszempontokból cselekedte.

Nagyon hálátlan feladatra vállalkozott a függetlenségi párt vezére és lelke, mert bizonyos elemeknek volt rá gondjuk, hogy önzetlen működését oly színben tüntessék föl a pártnak be nem avatott tagjai előtt, — mintha pactálni akarna.

... Kovács Elemér boldogan halt meg.

Margit a haldokló ágyánál ébredt a szörnyű valóra, hogy szerette ezt a fiút. Vad szerelemből, szenvedélyből gyötörte mindig; gyönyörködött a gyötrelmében. Eddig azt hitte, hogy csak gyönyör volt, most már érezte, hogy a szerelem az, az örült szerelem.

— Szegény Elemér! — tört ki belőle önkénytelenül fájdalommal. De aztán eszébe jutott, hogy itt az orvos, az ápolóné, a cseléd előtt csak nem esik ki a szerepéből: hozzá tette:

— Kár érte, — olyan szépen tánczolt!

..... A szobájába ment. Ott sokat sirt, de azt nem tudta, nem sejtette senki! Talán — a halott?! Legalább a halottkém azt mondta, soh' se látott olyan mosolygó hallottat.

Pedig mint a következmény megmutatta, egyetlen egy okos higgadt ember volt a pártban — s ez ő: dr. Peredi Géza volt.

Ő már előbb belátta, hogy a főispán és a párt felfogása közötti ellentét piacra vitele csak jobban elmérgesíti az ügyet s előre láthatatlan bonyodalmakra vezet.

Hogy mennyire igaza volt — megmutatta az eredmény. Mi ugyanis ott végeztük — a hol ő kezdte t. i. a békén! meg történt a hú-hó — semmiért.

Ebből az egész affaire-ból pedig egy fontos tanulságot vonhatunk le a jövőre nézve, — azt, — hogy párt-ügyekben a párt megkérdése nélkül egyesek satát felelősségre ne cselekedjenek s ne nyilatkozzanak, mert az is bekövetkezik, hogy a párt esetleg nem fogja fedezni őket. Szükséges a párt előzetes megkérdése azért is, — mert a párt egyes tagjai részéről a nyilvánosság előtt a párt felfogásaként feltüntetett ellentétes nézetek között utólag — mint jelen esetben is — nagyon nehéz a pártnak döntenie a nélkül — hogy vagy az egyik, vagy a másik felfogást követőket meg ne sértse, ami azután csak a párt annyira óhajtott belső békéjének megzavarására vezet.

Ezek után áttérek a közgyűlés lefolyásának ismertetésére. A gyűlés a késhegyig menő harc jegye alatt indult, — az az hogy csak — akart megindulni,

Esti 7 órakor már zsufolva volt az „Aranyhordó“ nagyterme a párt tagjaival, kik között a beavatottabbak ismertették a gyűlés tárgyát. — Az a hír járta, hogy a főispán az öt nyilatkozótól „unbedingte unterverfung“-ot követel. „Az kellene még csak!“ tüzelt a kurucz tábor, „mikor nekünk van igazunk!“ A higgadtan gondolkodók a bekövetkező esélyeket mérlegelték.

„De mi lesz akkor — mondogatták — ha a függetlenségi főispánt esetleg elveszítjük?“

„Ez se baj — válaszolnak a legkuruczabak — annyit Kubinyival is elérnénk, hogy a darabontokat kinevezgesse!“

Erre aztán senki se tudott többet szólni.

Szóval készültünk a nagy harczra.

Erősen készültek az olyan féle indítványok, hogy 400 tagu küldöttség menjen Kossuthoz, Andrassyhoz stb.

Már 8 óra felé közeledett az idő, midőn végre a nyilatkozók, — kik a párt összehívását kérték bizalmasan közölték a gyűlés vezetésére dr. Peredi Géza távollétében felkért dr. Szabó Kálmán pártjegyzővel, hogy ők belátva a békés kiegyenlítés előnyös voltát, — s miután Kálmán Rudolf főispán és kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy az elégedetlenség kitörésére okul szolgált kinevezéseknél történt tévedését a másnap tartandó városi közgyűlésen nyilvánosan ki fogja nyilatkoztatni, — a békés kiegyenlítést óhajtták s kérték az elnököt, hogy a pártgyűlést nyissa meg.

Dr. Szabó Kálmán elnökhelyettes a gyűlést megnyitván, történeti sorrendben elő-

adta a közgyűlés tárgyának előzményeit s ezután felhívta a pártot nyilatkozzék a tekintetben, magáévá teszi e azon nyilatkozatban foglalt sérelmeket, a melyet dr. Mike Lajos, Hírany György, Boldoghy Gyula, Korén József és Németh János a Budapesti Hírlap karácsonyi számában közzétettek.

Felhívására a pártgyűlést egyhangulag kimondotta, minthogy a közzétett nyilatkozat kétségtelenül való tényeket tartalmaz, annak egész tartalmát magáévá teszi s a nyilatkozatot közzétett párttagoknak hazafias és szilárd magatartásáért és fellépéséért köszönetét és elismerését fejezi ki.

Ezután a kibontakozás kérdése került vita alá.

Dr. Mike Lajos hosszabb beszédben a békés megoldás mellett tör lándzsát, a mi a párt nagy része előtt meglepetés számba ment mert hiszen épen a szónok volt az, ki a megelőző béke kísérleteknél hajthatatlannak mutatkozott.

Ugyanily értelemben szólalt fel Hírany György, Boldoghy Gyula, dr. Nagy Ferencz, Berinkegy Bálint, Fehér Kálmán, Vági Ferencz Rendkívül érdekes volt Vági Ferencznek, a párt e régi s törhetetlen hűségű tagjának felszólalása,

Kemény szavakban tiltakozott az ellen a téves felfogás ellen, mintha a párt tagjait a városi közgyűlésen felekezeti szempontok vezelnék.

„Zsidó vagyok magam is mégis a rabbink ellen szavaztam — mondja fairnető éljenzés között, mert ezerszer megérdemelte, hogy a bizottságból kibuktassák. Aki évtizedeken át csak vigyorgó arczczal (a szónok p . . . val mondta) kicsinyelte le a függetlenségi bizottsági tagok emberföltötti küzdelmét, — nem méltó arra, hogy a nemzeti ujjáébredés a forumon megtűrje.“

A közgyűlés hosszas vita után dr. Mike Lajos azon indítványát fogadta el, hogy miután Kálmán Rudolf főispán saját kijelentése szerint a neheztelt kinevezéseknél jóhiszeműen járt el, e tények felet napirendre tér, a főispánt tiszteletéről ragaszkodásáról biztosítja s megbizta dr. Mike Lajost, hogy a párt e határozatának a másnapi városi közgyűlésen kifejezést adjon.

De ezen felül elhatározta a pártgyűlés azt is, hogy *ugy mint eddig, a jövőben is minden törekvése arra fog irányulni, hogy a közügyek intézéséből a letűnt korszak szomorú alakjait egytől egyig kizárja*, — mert a multak tapasztalatain okulva, — tőlük semmi jót nem vár s velök az „impedimentum publicae honestatis“ akadály miatt a forumon együtt nem működik s megbizta az elnökséget s a pártnak a törvényhatósági bizottságban működő tagjait, hogy a főispán urat a párt ezen állásfoglalásáról megfelelő módon és alkalommal értesítsék.

Ezzel a gyűlés véget ért. —

Egyidejűleg el nem mulaszthatjuk constátálni, hogy a pártgyűlés soraiban erős le-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testábrát, megszünteti a köhögést, vliadékokat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— korona

hangoltságot keltett azon tény, hogy a párt éltető lelke dr. Peredi Géza, kinek nevéhez a pártnak minden sikere fűződik. — a gyűlésen meg nem jelent. —

Mi, kik ismerjük az ő érzékeny lelkületét és correct magatartását, — tisztában vagyunk azzal, hogy nem tartotta ildomosnak azon a gyűlekezeten nem csak felszólalni, de még megjelenni sem, a mely az ő eljárása felett véleményt van hivatva mondani — s a mely gyűlés újra és ismételve hangsúlyozzuk az ő felfogásának teljesen igazat adott.

Hungarus.

Városi közgyűlés.

— Bizalom a főispánnak, —

— A 3.150.000 elszámolása. —

Komárom, 1907. január 9.

Rendkívül nagy érdeklődéssel nézett a közönség a szerdán délután megtartott ez idej városi első közgyűlés elé. Napokkal előbb puskaporos volt már a levegő, telve gyűlékony robbanó anyaggal, nagy volt a feszültség, izgalmas a hangulat. Ezt egyrészt a Budapesti Hírlap karácsonyi számában öt ellenzéki bizottsági tag aláírásával megjelent azon ismert nyilatkozat és a függetlenségi pártnak e tekintetben való maga tartása idézte elő, a mely a nyilatkozatban az illetők a főispánnak a decemberi közgyűlés alkalmával megalakult igazoló választmányba történt kinevezéseit tették bírálat tárgyává. Noha a félreértések a függetlenségi pártnak előző este megtartott rendkívüli közgyűlésében kiegyenlítették mégis a közönség nagy számban jelent meg. Érthető kíváncsisággal nézett még a közönség a 3.150.000 korona kölcsön elszámolása elé.

Mindez bizonyossága volt annak, hogy a polgárság nyitott szemekkel kíséri az eseményeket s nem helyesli a város önkormányzati ügyeinek a régi irányzat szerint való vitelét s közügyeinek intézésébe részt kíván venni.

Napi rend előtt két felszólalás volt, Zsindely Ferencz a törvényszéki bírónak a bizottságban való részvétele tárgyában szólalt fel, Mike Lajos dr. pedig a Budapesti Hírlapban megjelent nyilatkozatra vonatkozólag emelt szót s a függetlenségi párt nevében is kijelentette, hogy a főispán szándékait félreértették. Nem hagyhatjuk itt megjegyzés nélkül, hogy nem helyeseljük azt, hogy egyesekért utólag tartsa a hátát a párt. A főispán a nyilatkozatot úgy fogadta, mint a párt nyilatkozatát s a párt tévedésének beismerését, noha a párt mit sem követett el vele szemben, tehát nem is tévedhetett.

A 3.150.000 K kölcsön elszámolásánál Hirány György emelt szót a rácztemető rendezésére nézve, a polgármester azonban érvek helyett nevetéssel igyekezett elűtni a dolgot.

A gázmester ellen történt feljelentés ügyét azzal terjesztette elő a polgármester, hogy ellenünk a sajtóport megindította. Erről s a kölcsön elszámolásról lapunk más helyén mondjuk el véleményünket.

A közgyűlés egyébként a következőleg folyt le.

Jóval három óra előtt felvonult a közönség a városház termébe, a függetlenségi

párt tagjai nagy számban jelentek meg a hallgatóságban. A bizottsági tagoknak azonban csak fele volt jelen s leginkább az ellenzéki bizottsági tagok, no meg a régi gárdának „vezetői“ jelentek meg.

Kálmán Rudolf főispán szívélyesen üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat s arra kérte, hogy a szokott higgadsággal tárgyalják az ügyeket, ezzel a közgyűlést megnyitotta.

Zsindely Ferencz napirend előtt kért szót. Az igazságügyminiszternek egy eset alkalmából tett nyilatkozatára utal, a melyben kijelentette, hogy a bírónak az állandó választmányban való részvételét a bírói állással nem tartja összeegyeztethetőnek. Ő mint a jogügyi bizottság és állandó bíráló választmány tagja arra jött rá hogy állásával ez összeférhetetlen ezért eme tagságairól lemond. Kálmán Rudolf főispán azt hiszi, hogy a felhozott eset nem lehet analog s nem tudja megérteni, miért ne vehetne részt a bíró e bizottságokban, azt javasolja tehát forduljon a közgyűlés a kormányhoz, hogy a központi választmányt kivéve lehet e a bizottságok tagja a bíró. Zsindelyt arra kéri: addig tartsa meg tagságait. A közgyűlés ily értelemben határozott.

Mike Lajos dr. állott fel ezután s szintén napirend előtt adta elő, hogy a Budapesti Hírlap karácsonyi számában Ő és 4 bizottsági tag társa által közzétett nyilatkozatot a komáromi függetlenségi párt rendkívüli közgyűlésén egyhangulag magáévá tette, egyben kinyilatkoztatta, hogy a főispán szándékait félre értette, kijelenti tehát, hogy a főispánt bizalmáról és becsüléséről biztosíthatja.

Kálmán Rudolf főispán válaszolt erre. Ez őszinte beismerése a tévedésnek jól esik neki és azt hiszi sikerül a függetlenségi párt bizalmát megtartani. A függetlenségi pártnak feltétlen hive. Ismerteti ezután a kormányhoz való viszonyát s hogy mint annak végrehajtó közege esküt tett. Elnöke a közgyűlésnek és az albizottságoknak, e felelősségterhez állása és esküje szigorú törvényességre készíti. E széleskörű állásban pártatlanság mellett módjában van a kormány intencióit szolgálni. A kormány iránt a bizalmat megerősíteni. A kormányban benn vannak a függetlenségi párt vezetési és a 48-as párt támogatja a melynek kormányképtelenségét dogmaként hirdették s a függetlenségi pártól bevitték a köztudatba hogy csak nagyhangon beszél, de alkotásokra képtelen.

Hangsúlyozta továbbá, hogy a mai kormány kötelessége az alkotás, ennek pedig alapfeltétele a béke, akadálya a viszály, ennek kiegyenlítő most a fő feladat, hogy a kormány célzatait megvalósíthassa. Ez őt a függetlenségi párttal együtt működésre indítja s az egy célra való törekvést támogatja. A főispánt a közgyűlés lelkesen megéljenezte.

Ezután áttért a közgyűlés a tárgysorozatra.

A kereskedelemügyi ministeriumnak a közutakról és vámokról szóló törvény revíziója tárgyában szükséges előmunkálatnál való segédkezést elrendelte a közgyűlés, s utasította a polgármestert, hogy a központi felügyelőt adatgyűjtési munkálataiban támogassa; a siker előmozdítása céljából egy bizottságot küldött ki.

Kecskemét város átiratát, melyben a Rákóczi korszak megírása céljából 200000

K alap egybegyűjtését kéri, tudomásul vette a közgyűlés, miután ezt országos irodalmi társaságok feladatának tartja.

Érdekes vitát keltett a decemberi közgyűlés jegyzőkönyv hitelesítő bizottság jelentése. A jegyzőkönyv hitelesítésénél ugyanis a hitelesítők kifogást emeltek a jegyzőkönyv ellen a miatt, hogy a jegyzőkönyvbe a borellenőrző bizottság tagjaiul nem azok vétettek be megválasztottaknak, a kiket szerintük a közgyűlés megválasztott. Miután határozottsággal nem volt megállapítható, hogy hát kik is választottak meg, s miután az áll. bíráló és kórházbizottság is kiegészítést igényel a főispán indítványára a választás a februári közgyűlésre tüzetett ki.

A 3.150000 koronás kölcsön elszámolására vonatkozó tanácsai javaslatot a főszámvévő terjesztette elő, a mely a felmentvény megadását és a számadás jóváhagyását javasolja. Hirány György szól az elszámolásnak a régi rácztemető rendezésére vonatkozó tételéhez s kifogást emelt arra nézve, hogy a rendezés nem annyiba került, mint ki van mutatva, Domány János polgármester erre azt a választ adta, hogy igenis a rácztemető gödör rendezése el van számolva s nevetve jegyezte meg, hogy nem tudja a bizottsági tag urak mit keresnek azon. Markovits Gyula két délután vizsgálta a számadást s a biz. tagok is megnézhetik. Filó János mérnök a számadást vonatkozó tételét olvasta fel, Tuba János pedig a vitát feleslegesnek jelezte s az egészet csak mende mondanak tartja. Ezzel a közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta.

Az 5-ik lovas tüzerűtegosztály számára első osztályu laktanya építési ügye felett akként határozott a közgyűlés, hogy a tervbe vett laktanya építésre elvileg készségét jelenti ki, az építést azonban csak azon feltétel alatt teljesíti, ha a mellék szükségletekre — mivel a mai viszonyok mellett a beszállásdíj-ból ezek nem fedezhetők — egyezségileg oly ár lesz megállapítható, mely mellett a város nem károsodik.

A házi pénztár ideiglenes kölcsönének visszafizetésére vonatkozó javaslat elfogadott.

A gyámpénztár és a város egyéb alapjai pénzkézletének elhelyezésére a Komáromi I-ső és Komárom és Vidéki takarékpénztárak jelöltettek ki.

A tisztí ügyész mult évről szóló jelentése tudomásul vétetett.

Kutschera József plebánosnak a templom tulajdonát képező háznál végzett gázbevezetési munkálatok díjainak elengedése iránti kérelmét azon indoklással elutasította a közgyűlés, hogy e díjak a bérlőre átháríthatók.

A népkonyha felállítása szélesebb terjedelmű vitát idézett elő. Korén József vezetete be a vitát. Minden szegényt sajnál, a ki rászorul és sokan vannak ilyenek, de vannak, a kik saját hibájukból nem tettek félre, ezeket nem sajnálja; a népkonyhát nem kívánja megszüntetni, de azt óhajtja, csak azokat lássa el, a kik rászorultak. Fried Kálmán a szegényház felállítását szorgalmazta. Horváth Kristóf pedig akként óhajtja berendezni hogy a szegény nép ott csekély díjért kapjon ételt. Domány Jánosnak az ellenőrzésre vonatkozó felvilágosítása után a közgyűlés a polgármesternek a népkonyha felállítására nézve tett jelentését elfogadta, de egyben utasította, hogy jövőre e kérdést a felmerült

észrevételek figyelembe vételével oldja meg. Az ág. hitv. ev. temető telkének szabályozása feletti döntés a következő közgyűlésre tüzetik ki.

Juhász László és Szlukovinyi János részére engedélyezett vámkedvezményt többek hozzájárulása után fenntartotta a közgyűlés.

Teller Sámuel ruhakereskedőnek, üzlete hátsó részében való ócska ruha kereskedésre az engedélyt megadta a bizottság.

Czaletka Rezső gyepmester fizetés javításra vonatkozó kérelmét azzal utasította el a közgyűlés, hogy ezt a város anyagi helyzete nem engedi meg.

A gázmester elleni panasz folytán megtartott vizsgálat kiegészítését javasolta a polgármester, mivel Hirány György a közgyűlés előtt egy kihallgatási jegyzőkönyvet nyújtott be. Domány János polgármester ezen előterjesztésével kapcsolatban bejelentette, hogy ez ügyre vonatkozólag egyik helyi lapban, a „Komárom és Vidéke“-ben megjelent közleményben foglaltak miatt a sajtóper megindítja, felolvasta egyúttal a fogyasztási adóhivatalnál előfordult visszaélésekre még annak idején kelt miniszteri rendeletet, továbbá megjegyezte, hogy a fogyasztási adóhivatal alkalmazottai ellen az illetékes tényezők sem tartották szükségesnek a vizsgálatot.

A huszárlaktanya építésére szükséges kinstári terület kárpótlása gyanánt szükséges terület kisajátítására nézve az eljárás megindítását elrendelte a közgyűlés.

A csatorna szabályrendelet jóváhagyását tudomásul vette a közgyűlés s a szabályrendeletben érintett becsülő bizottság tagjaiul Boldoghy Gyulát és Fried Kálmánt választotta meg. Markovits Gyulának bizottsági tagságáról való lemondását nem tárgyalta a közgyűlés hanem felkérte a polgármestert, hogy lemondásának visszavonására bírja. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Lássunk tisztán.

— Sajtó per ellenem és egyebek. —

Nyakamban a sajtó per. Domány János Komárom sz. kir. város polgármestere a szerdán megtartott városi törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek bejelentette, hogy a „Komárom és Vidéke“-nek ez évi első számában megjelent „Hogyan kallódik el a közvagyon!...“ című cikkemben foglalt rágalmazást (?) miatt a sajtó per megindítja.

A sajtó pertől nem félek, sokszor ígérték, sokszor vártam, hogy bebizonyíthassam annak az igazságát a mit irtam. Erős, kemény vádak emeltem a város közigazgatásánál és önkormányzatában uralkodó rendszer ellen úgy a nagy nyilvánosság előtt, mint a kormánynál és képviselőjénél, de kitértek előle.

Hogy a „Hogyan kallódik el a közvagyon!...“ cím alatt közölt cikkemben foglaltak megfelelnek-e az igazságnak vagy nem a sajtóügyi vizsgálat feladata, s vajjon van-e abban rágalmazás vagy nincs, azt a sajtóbiróság van hivatva megállapítani; a dolognak e részével tehát most nem foglalkozom.

De nem fojthatom magamba a felett való csodálkozásomat, hogy a városházán belül egyszerre olyan érzékenyek lettek, mint

a légszűrő, vagy a földrengés jelző készülék. Avagy talán nehezebb az egészséges levegő, vagy mozog a talaj? Talán finomabb lett a bőrük?

Ugyan miért nem indítottak ellenem sajtóper, mikor a fogyasztási adóhivatalnál elkövetett csalást felfedeztem. Nagy hetykén ígérték, a panaszolt meg is indította, de folytatni nem merté?

Miért nem indította meg a sajtóper ellenem Domány János polgármester úr, a mikor a büntető törvény 391. 393 és 394 §-aiba ütköző közirat hamisítással nyíltan megvádoltam és ellene e miatt Széll Kálmán, a belügyministerium vezetésével megbízott akkori miniszterelnöknel panaszt emeltem?

Ámde mindezek okait nem kívánom bonczolni, sőt azt sem fürkészem, vajjon Domány János polgármester nem-e azon hiresztelésből merített bátorságot a sajtó per megindítására, hogy én az újságírói tollat leteszem, de ha ez valószínű lenne, akkor a polgármester úr öröme nagyon korai és alaposan tévedett; mert a míg a tollat bírom, s a míg a közérdek kívánja, a polgárság szükségesnek tartja munkálkodásomat és a míg a város közgyeinek intézésébe egészségesebb rendszer nem vert gyökeret, — a tollat le nem teszem. A míg az igazság velem van sem guny, sem kicsinylés sem fenyegetés az őszinte szó kimondásától vissza nem riad.

Nem hagyhatom megjegyzés nélkül a polgármesternek a sajtó per bejelentésével kapcsolatban a fogyasztási adóhivatalnál elkövetett visszaélésekre vonatkozólag tett előterjesztését, a mely felette téves és adatai nem felelnek meg a valóságnak. Nem! mert, a várost ért veszteség annak idején a vizsgálat adataiból nyert értesülésem szerint 70—80 ezer forintot tett ki, sőt a vizsgáló biztos ezzel is jóval többre tette, tehát nem 268 korona, mint a polgármester úr mosolygva adta elő a közgyűlésnek. A vizsgálat során beigazolást nyert, hogy havonként 2—3 izben 30—40 hordó vizet eresztettek ki a csatornába és ennyi hordó sör után irták le a fogyasztási adót. Tessék kiszámítani mennyit tesz ki ez közel tíz éven át. De hát azért arra senki kíváncsi nem volt, vajjon az ellenőrzésre hivatott közegeket valamely mulasztás nem terheli-e? A felolvasott miniszteri rendelet persze erre tályékozást nem nyújt. Különös, hogy bár évek óta számtalanszor sürgettem ez ügy tisztázását, a polgármester urnak most jutott eszébe, hogy a közgyűlés elé vigye. Különben erre a miniszterrendelet nem is nyújthat felvágóasztást, miután ennek alapját egy jelentés képezte. Egy izben, 1902 év nyarán ugyanis mikor az ügyet Sárközy Aurél volt főispán előtt szóba hoztam és kérdeztem mi van vele, azt mondta, hogy: „Nekem azt mondták rendben van“ és én ilyen értelemben tettem felterjesztést a miniszterhez. Erre én nyomban megjegyeztem, hogy akkor téves jelentést tett. Ez a forrása a miniszteri rendeletnek, a mit oly önértetes mosoly kíséretében tált Domány János a közgyűlés elé. Fűszerezte ezt azzal, hogy miután az ügy befejezést nyert a vizsgálat elrendelését maguk az illetékes tényezők nem tartották szükségesnek. (?) Kik voltak ezek az illetékes tényezők? A pénzügyigazgatóság vizsgálata csak a jövedéki kihágás megállapítására terjedt ki, a további vizsgálat az illetékes tényezők feladata lett volna. Miért nem tar-

tották hát ezt szükségesnek, hisz a visszaélés kiderült?

A polgármester úr mosolyogva adta elő, hogy folyton nő az összeg a miről szó van, hát ebben nincs igaza, ezelőtt hat esztendővel is annyiról irtam. Azután azt állítja, hogy még haszna volt a visszaállás a városnak, a menyiben a marasztalt 1000 K. büntetést fizetett. Ez még farsangi tréfának is ros. A közgyűlést csak olyannak nézi, hogy ezt is elhiszi. Már ilyen hülye nincs ebben a városban, a ki ennek felül, ha mindjárt a polgármesteri székből jön is ki ez állítás.

De lássuk a régi rácztemető rendezés ügyét is. Sajnálom, hogy a polgármester nem szereti ennek az emlegetését, de nem tehetek róla. Én csak azt akarom, hogy a város közönsége azt tudja meg. mibe került és hogy volt-e felhatalmazásuk az erre fordított összeg elköltésére, de ezt nem mondja meg senki. Miért? Azt mondják, hogy ez nem tartozik a 3150000 koronás kölcsön elszámolásához. Jó. Vegyük ki belőle. A kölcsön elszámolására megjegyzem itt, s többször hangoztattam, hogy számszerűleg helyes, a számvevő kiváló gonddal állította össze. Elismerés illeti érte. A rácztemető rendezésre fordított összeg is el van számolva. De hát nem az a kérdés, hanem hogy mibe került? Miért nem őszinték ebben a dologban? A polgármester a helyett, hogy megmondaná, egyszerűen oda utasítja a bizottsági tagokat, nézzék meg a számadásokat; holott tudja, hogy azokból senki sem tudja kikeresni. Így legkönnyebb elütni a dolgot. De hát nem azért tart a város olyan nagy apparátust, hogyha az adófizető polgár meg akar tudni valamit, maga keresse ki! És különös, két évvel ezelőtt a polgármester azt mondta, még nincs a számadásokba a rácztemető rendezési költsége: Majd jövőre. Most meg azt mondja: ott az 1904-iki számadás. Hát „künn a farkas, bent a bárány“-t játszik a polgársággal. Csakugyan unalmas már ez a bujkálás. Hanem térjünk a dologra. Számoljunk a hogy lehet.

A telekredezés és csarnok építés s rács kerítés bele került a kimutatás szerint 9663 K 17 fillérbe, tehát 1663 K 17 fillérrel többbe, mint a mennyit a közgyűlés megszavazott. Ezután jön még a televény föld szállítása, 4—5-szöri szántás, ásás, 22000 csemete elültetése, napszám bérek; a fák vásárlása (Tatán vették ezeket), ezek szállítása a tér begyepesítése, többszöri bevetése, a tér körülkerítése, vízvezeteki csövekkel való behálózása, hydransok felállítása s egyéb berendezése.

Mibe kerültek ezek?! Hol van ezeknek a költségeknél a felhatalmazás?! Az mindegy, hogy szükség volt rá és hogy elszámolták. Felhatalmazás nélkül joguk erre nem volt. Ez törvényellenes. Az nem mentés, hogy szükséges és szép dologra költöttek el a pénzt. Elismerem, sőt nagyon szükségesnek tartottam a rendezést, remek szép is a játszó tér. Ismétlem nem is erről van szó, hanem arról a tikolódzásról, a mi ebben az ügyben történik. Nem gáncot keresek én itt, hanem igazságot! Ettől pedig nem állok el, még a polgármester kedvéért sem, akár milyen gunyosan nevet is. Erőltetett mosollyal ezt elintézni nem lehet. Az tény, hogy a mit 8000 koronán felül a rendezésre elköltötték

— ki tudja mennyit — arra felhatalmazást nem adott a város közgyűlése. Ezt kell hát tisztába hozni. Hirány György fel is szólalt ez ügyben, a közgyűlésen, de csak az volt reá a válasz, „mit keresnek az urak azon a rácztemetőn.“

Igy áll a dolog és nem máskép.

Tessék ezért is megindítani ellenem a saját pert! Várom!

Berinkei Bálint.

H i r e k.

— **Szeretendőség.** Az emberszeretet nemes munkáját híven töltötte be az ev. ref. ifjúsági egyesülettel karöltve működő protestáns jótékony nőegylet a Kollegium nagytermében mult vasárnap este megtartott szeretet vendégséggel. A valláserkölcsi élet körébe vont társasélet a közjótékony cselekedeteiben nyilvánult meg. A Kollegium terme szinte zsúfolásig megtelt s intelligens társadalmunk vallás és felekezeti különbség nélkül jött egybe a szeretet vendégség ez idej első estélyén. A házi asszonyi tisztet özv. Baross Gábor úrnő, a prot. nőegylet társelnöke töltötte be, a jótékonyoknak e nemesszívű apostola nagy körültekintéssel és kedvességgel töltötte be tisztét. A műsor szerencsés összeállítása szintén lekötötte az érdeklődést. A szeretet vendégséget a 37-ik dícséret első versének elnéklése vezette be, a mely után Antal Gábor püspök mondott szép imát, majd általános figyelemmel kísért bibliai magyarázatot tartott mély bölcséleti és tudományos alapon. Ezután Vargha Sándor hitoktató lelkész az ev. ref. ifjúsági egyesület titkára nála megszokott remek ünnepi megnyitó beszédet mondott. A műsor következő pontját Tóth Elvira és Toth Edith hegedű és zongora játéka töltötte be. Kuruc dalokat adtak elő s kedves játékokat a közönség kívánságára meg is kellett egy darabba toldaniok. Kiss Gyula dr. a komáromi fogház vallási életéről tartott érdekes felolvasást. Dezső László lépett ezután az emelvényre s meleg érzéssel szavalt el Somló Sándor „Az arany fésű című románcát. Az estét a XC. zsoltár első versének éneke zárta be.

— **Személyi hír.** Szász József vsrosunk országgyűlési képviselője hétfőn délután választói körébe érkezett s a függetlenségi párt vezető férfival megbeszéléseket folytatott, Kedeon dste pedig Budapestre vissza utazott.

— **Jótékonyág.** Zichy Frigyesné grófnő a szemerei ovoda és iskola növendékei közül 60 gyermeket ruházott fel, a karácsonyi ünnepek alkalmából pedig 129 gyermeknek adott ajándékot, imakönyvet és ruhaneműket. A nemes lélekre valló cselekedet nem szorul dícséretre.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminister Hordosy Lajos veszprémi kir. törvényszéki joggyakornokot az itteni törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **A vármegyei közigazgatási bizottságból.** A Komáromi Ujság csütörtöki száma egy tudósítást közöl a megyei közigazgatási bizottság üléséről, melyben gróf Zichy Miklós szájába adja azt a nyilatkozatot „hogy az országos függetlenségi párt nem irta zászlajára az ellenkező meggyőződés és más politikai véleményen levők ellen az irtó hadjáratot, sőt ellenkezőleg elvei közé tartozik a más politikai pártálláson levők meggyőződésének tiszteletben tartása. A közérdek kívánja, hogy a közügyek a napi politikától függetlenül legyenek intézve“. Ez a tudósítás nem felelhet meg a valóságnak. gróf, Zichy Miklós — ismerjük őt — ezeket nem mondhatta. Mert igenis egyik céljálul tűzte ki nem csak a függetlenségi párt, de az egész koalíció a Fejérvári korszak darabontjainak eltávolítását a forumról. Az abszolutizmus lovagjainak, a

Kubinyi huszároknak politikai meggyőződését pedig esze ágában sincs tisztelni és épen a közérdek kívánja, hogy a közügyek intézése függetlenítessék a Kubinyi Géza bizalmasaitól. Ezek politikai pártállásán levők meggyőződésének tiszteletben tartása sehogy sem sorozható a függetlenségi párt elvei közé.

— **Kereskedő Ifjak művészestelye.** Bübáj, ritmikus zene, illat, fény, kábitó légkör, gyönyörű lányok szép, asszonyok sokasága, arany ifjúság sürgése forgása jellemezték a kereskedő ifjak egyesületének mult szombaton Maitz Rezső vigadójának termeiben megtartott művész estélyét. Rég volt farsangnak ilyen vonzó és művészi programban gazdag estélye, a rendezőség megmutatta, hogy ért a kellemes társas élet fellendítéséhez. A farsang ezen megnyitója mintegy irányítója lehetne az idej mulatságoknak. De hát zsúfolásig meg is telt a vigadó, városunk szépei s előkelősége adtak itt találkozózt egymásnak. A helyőrség tisztikara is szépen képviselve volt. A művészvilág jeleseinak szereplése igazi művészi élvezetet nyújtott finom műzlessel bíró közönségünknek. A műsört Fligl József zongora játéka nyitotta meg. Rubinstein „Románc“ Chaminade „Pierette“-jét adta elő. Noha a művész szép igyekezettel játszott, de a közönség várakozását nem udta kielégíteni. Második szereplésével azonban már nagyobb hévvel játszott s Paderevszky „Menuet“ Moszkovszky „Mazurká“-ját nagyobb művészi tehetséggel adta elő. Kíséreteiben a szereplőkhöz való illeszkedése azonban gyenge volt. Pintér Imre a Népszínház baritonistája azonban hatalmas sikert aratott s a közönség tüntető tapsait váltotta ki. Williors drago nyosaiából a „Románc“-ot és Dóczy dalokat énekelt. A közönség kívánságára több szép magyar dallal toldotta meg számaikat. A műsor II. részében jellemben „Van nekem egy öreg lovam“ és „Mit tudom én hány az óra“ kezdetű vidám korhely nótákat énekelt, különösen az utóbbiakkal rendkívül tetszést vívott ki. G. Kápolnai Irén a népszínház bájos táncos subrettje trifás kupléival, — noha kissé kaviarizűiek voltak — úgy tánczával teljesen meghódította a közönséget. Csupa élet és pajzanság nyilatkozott meg egész fellépőn. Nagy sikert ért el a Mádi zsidóbari faczipós tánczával, a mit kétszer is ismételnie kellett. A művész estélyt Erdős Richárd az operaház bassistájának éneke koronázta meg; hatalmas érczes és terjedelmes hangja szinte megrezekettette a Vigadó termét. Még ugyan nehezen uralkodik hagján, s fegyelmzésre vár, de sokat reményelhetünk tőle. Mindkét részbeni számát több darabbal kellett meg toldania. De leginkább tetszett a Hugenották „Csatadala“ és Neu Dávid kedvenc darabja, a „Templom csarnokában“. — Szinte bámulatos volt az a fíradhatlan erő, a melylyel énekelt. Ki is jutott neki a tapsból. A műsor után az ifjúság tánczra kerekedett s a legvidámabb hangulatban folyt reggelig. Az első négyest mintegy 20 pár tánczolta.

— **Kinevezés.** Tibolt Antalt, a Győrvármegyei Gazdasági Egyesület titkárát, aki korábban az Esterházy-féle tatai uradalomban működött, Wenckheim Frigyes gróf lébényi uradalmába tisztartóvá nevezte ki.

— **Uj tanító.** Győri Zsigmond volt ócsai ref. tanítónak izsapi áll. tanítói állásra történt kinevezésével megüresedett ócsai másodtanítói állásra Szilágyi Béia okl. tanítót választották meg Erdélyből. A külföldön is járt, s irodalommal foglalkozó tanító a napokban foglalta el új helyét.

— **Nyilvános köszönet.** Dosztál Jakab urnak, a komáromi ipartestület iparosai nyugdíj alapjára tett 50 kor. kegyes adományáért csuton is hálás köszönetét fejezi ki Boldoghy Gyula ipar. elnök.

— **Államsegélyek.** A közoktatástügyi minister 1907. évre 600 K államsegélyt engedélyezett a környei, 718 Kt a szemerei kisdudovónak, az udvardi r. kat. iskolánál rendszdresített 7-ik tanítói állás javagalmazására 700 K-t.

— **Háziipar a vármegyében.** A M. V. E. háziipar osztálya hétfőn délután Karcsay Lászlóné elnökle alatt ülést tartott, melynek renejen Burghart Adél titkár tett jelentést a Szentpéteren rendezett háziipar tanfolyamról. Itt Zichy Miklós grófnő nagylelkű támogatásával igen szép eredményt ér el az egyesület. A tanfolyamnak eddig 53 látogatója van, akik Ebner Jolán tanítónő, a felső női ipariskola kiváló képzettségű tanítványa vezetésével a hetényi subrika munkát tanulják nagy igyekezettel. Az egyesület e silkeren felbuzdulva akcióját a szomszédos községekre is kiterjeszti, amelyeknek szép kerestet biztosít és őket állandóan munkával látja el. Kurtakeszi községben a tanfolyam már két hét óta működik Sennovicz Mariska tanítónő vezetésével alatt.

— **Sakk verseny.** A Komáromi Sakkkör január hó 13-án d. u. 4 órakor a saját helyiségében Gajdas János ur az „Egyetértés“ belmunkatársának közbejöttével versenyt rendez, az érdeklődőket is szivesen látja a kör.

— **Tanítóválasztás.** Kácsán Károly gútai rk. tanító a földemesi rk. iskolához osztálytanítóvá választott meg.

— **Női közimunkaközvetítés.** A „Komáromi Gyermekvédő Leányegyesület“ f. h. 9-én tartott választmányi ülésén szűkebb körű bizottságot küldött ki, melynek teendője lesz az egyesület által még a mult évben tervbe vett házimunkaközvetítés ellátása. A bizottság tagjai lettek: Alapi Juliska, Antal Ella, Bergmann Iona, Burghardt Adél, Fektor Mariska, Konkoly Mariska és Nyitrai Lujza.

— **Felülfizetések.** Az iparos ifjúság szilveszteri mulatságán felülfizettek: Molnár Zsiga 3 K, Szloboda János 3 K, Fülöp Zsigmond, Lenhardt Mihály, Horváth József 2—2 K, Gregosics Géza, Steiner Izidor, Török András, Tóth Jenő 1—1 K, Marton Sándor 80 f, Petőcz János, Tar Pál 60—60 f, Kvatek Ferenc, Laki István 40—40 f, Elbert János 30 f. Köszönettel nyugtázza az egyesület pönztára.

— **A vármegyei könyvtár forgalma 1906. évben.** A vármegyei könyvtár mult évi forgalmáról most állítják össze a statisztikai adatokat. Az olvasás szeretete a mult évben határozottan terjedt. A könyvtár 101 napon volt nyitva hétfőn és pénteken, és több mint 400 olvasó látogatta, akik 4850 művet olvastak 5562 kötetben. A mult évben jelent meg az első nyomtatott című könyvtárnak, melyből 300 példány forog közkezen. A könyvtár a tolyó évben is díjtalanul áll a közönség használatára a hétnék két napján, hétfőn délután és pénteken délelőtt.

— **Felülfizetés.** A komáromi szakcsoporthok 1907 január 6-án tartott mulatságán felülfizettek: Kürthy Lajos 1 K., Freisinger Mór 2 K., Marossy István 40 f., Vály Lajos 1 K., Neumann Ármán 5 K., Freisinger Illés 1 K., Fekete Sándor 1 K., Molnár Zsiga 5 K. melyért ezuton mond köszönet a rendezőség.

— **Táncvizgalom.** A M. F. T. R. hajóműhely szakmunkásai, betegségbe esett munkástársaiknak segélyezésére 1907 évi január hó 19-én Maitz Rezső „Vigadó“ nagytermében Lévai Adi zenekara közreműködése mellett jótékony célú zártkörű táncvizgalmat rendeznek. Belépődíj személyjegy 1 korona 60 f. családjegy 3 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Udvarias vicinális.** Sok gáncs éri a vicinálisokat, hasonlót azonban ritkán jegyez fel róluk a néphumor, mint a milyen a közel mult napokban a csallóközi vicinálissal megeseett. A dunaujfalusi állomáson egy csallóközi házaspár várt a vonatra, az asszony fel is szállt, kedves élete párja pedig lent motoszkált, a vicinális szokása ellenére megindult, s az asszony rémulve vette észre, hogy az ura lemaradt és kétségbeesve kiabált: „Jézus Mária az uram“ mire a vicinális udvariasan megállott s megvárta az élete párjától elválasztott utast. Persze a házaspár végtelenül megörült egymásnak, az utasok pedig jóízűt mosolyogtak az eseten.

— „A kesergő veréb.“ Karcsikám! Lapom múlt évi utolsó számában e cím alatt közölt jóakaratu cikkemre a K.L.-ban ugyan csak elkeseredtél s felszisszensz hogy „csékéységed ellen felförtentem. Hát hidd el, a karácsonyi gondolataidban én a te csékéységedet észre se vettem, meg se láttam, csupán csak megtévelyedéseidet a mi őszinte szánalomra indított. És hiába mondd, hogy nem ülsz tel a frázisoknak, mert hisz már azokon nyargalsz. Arról pedig nem tudtam, hogy már oly magasan állsz miként bírónak senkit el nem ismeresz magad felett. Egyébként cikkem hangjáról és irmodoráról éppen te kedves Karcsikám nem beszélhetsz, a felförtényés fogalmával pedig jöjj előre tisztába, mielőtt leírnád. Én nem akarok veled összeveszni. Ha haragszol, arról nem tehetek, én csak meg akarlak menteni. Béke velünk.

Berinkei Bálint.

— R. Kovács Laura irodalmi estőlye.

Csütörtökön e hó 17-én este a vigadó nagytermében fog megtartatni. Az est műsora Arany, Petőfi, Vörösmarty, Tompa, Gyulai, Czuczor, Eugene remekműveiből lesz összeállítva a következőkben: I-ső szakasz. 1. Hangverseny és operette énekesnő. 2. Reménydús fiatal ember. 3. Nyolcvan éves aggastyány. 4. 18 éves leány. 5. Földmívelő-család, apa, anya és fiuk Pistika. 6. A modern házastársak. II. szakasz. 1. Az angyal és a házi sárkány. 2. Nép dal énekesnő. 3. A komicáné. 4. Tragika művésznő. 5. Fiatal, középkori és öreg volapük predikátor. 6. A recitátor. III-ik szakasz. 1. A műszavaló. 2. A laikus szavaló. 3. A gymnázista és az óvadás kis leány. 4. Egy hű férj. Nem ismeretlen előtünk sem e kiváló tehetségekkel bíró magyar recitátornő. A szavaló művészetnek az előadási modornak e mesternője a ki most hozánk is eljött.

— Disztaggá választás. A magyarországi művezetők orsz. szövetségének győrke-rületi csoportja Erdély Ferenc városi főmérnököt, Schermer Arthur waggongyári igazgatót és Hoffmann Adolf főmérnököt disztaggáivá választotta és az erről szóló okleveleket küldöttéigleg adta át a megtiszteltetteknek.

— Utczai garázdálkodás. Hangos volt a szilveszter éj, az utca duhaj legényei nem kimélték a békés polgárok nyugalmát és garázdálkodva folytatták jókedvüket. A megye utcáin valami ilyen utca hős több ház ablakát beverte. Persze a Szilveszter estén az amugy is elégtelen számú rendőrség más felé volt elfoglalva s a csirkefogó hajlamu hősök szabadon garázdálkodhattak s rombolhatták a polgárok vagyonát. Nagyon kívánatos volna, ha rendőrségünk valami módon megakadályozná az ilyen garázdálkodást, végre is a polgárok nyugalma és vagyonbiztonsága elsőrendű dolog.

— Kataszteri munkálatok 1907-ben. A pénzügyminiszter most teszi közzé az 1907. évben végrehajtandó országos kataszteri felmérés munkálatok előirányzatát. E szerint a háromszögtani háromszögelés céljából a hálózat pontjait kitűzik: Sopronmegye felsőpulyai, kapuvári, kismartoni, nagymartoni, soproni járásban. Határleírás teljesítenek Nyitra és Sopronmegyék azon községeiben, melyekben a háromszögtani hálózat pontjait kitűzték, és Vas megye kiscelli, sárvári járásában. Részletes fölmérést végeznek Biharmegye, vaskóhi, Győr megye pusztai járásában és Győr városban, Komárom megye csallóközi, Moson megye magyaróvári, Sopron megye csepregi, csornai, kapuvári, kismartoni, soproni járásában, Sopron és Ruszt városokban, Vas megye kiscelli, sárvári, Veszprém megye pápai járásában, — Mérnöki helyszínelést tart és nyilvántartás alá kerül: Győr megye tósziget-csilizközi járásában 3. Komárom megye gesztesiben 1, udvardiban 2 község. Az összes kataszteri munkálatok idejéről az érdekelt községek előzetesen értesítést kapnak, a melyben közlik a községekre, valamint magánosokra e munkálatokból származó köteleességeket is.

— A tatal főszolgabírói hivatal átadása f. hó 4-én ment végbe. A hivatalos aktuson Gyhcz Dénés alispán is résztvett és bevezette Fáy István főszolgabíró új állásába.

— Sorshuzás. Tegnap január 12-én tartották meg városunkban az 1907 évfolyambeli állítása sorszámaik húzását. A 138 I korosztályu közül vajmi kevés jelent meg a sorshuzáson, helyettük Domány János polgármester húzta ki a sorsszámokat. A sorozás valószínűleg április hó 17. 18-án lesz megtartva.

— A világ egyik legnagyobb hajója Fiumében. A Cunard magyar—amerikai vonal „Caronia“ nevű hajója, amely éppen most egy esztendeje járt az adriai tengeren, ismét a magyar kikötőbe jön és január 26-án indul Fiuméből New-Yorkba. A „Caronia“ a világ egyik legnagyobb és legszebb, nagy kényelemmel és fényűzéssel berendezett hajója. Tonnatartalma 21 ezer, gépezete 20 ezer lóerejű és 3100 utas befogadására képes. Kettős burkolata és önműködőleg záródó rekeszei folytán ez az óriási gyorsgőzös ugyszólván el sem sülyedhet, hatalmas méretei pedig ellentétben a tenger hullámzásának, megmen-tik az utast a tengeri betegség gyötrelmeitől. Utközben Nápolyban és Gibraltárban is kiköt a miért is kitűnő alkalmat nyújt kirándulásra azok részére, akiknek a tenger tiszta levegője gyógyhatás szempontjából üdülésre ajánlatos. A „Caronia“ ezen járatáról felvilágosítást ad és hajóhelyekre előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegyiroda Budapesten. (IV., Vigadó-tér 1.)

— Olvasó kör. Az ekecsi ev. ref. egyház kebelében „Polgári Olvasókör“ alakul, melynek alapszabályai most vannak készülőkben.

— Ellőte az ujját. Mult hó végén Szabó Lajos kolozsnémai napszámos az udvarban próbálgatta kétesövű pisztolyát mely az első lövésre nem sült el. A kakast másodsor is felhuzta s mikor leeresztette, az véletlenül elszült s a lövedék bal keze közep ujját elszakította. A vigyázatlanság áldozatát a kórházban ápolják.

— Itt a hideg tél és vele a hurutok ideje, melynek különösen azok vannak kitéve, akik a légzőszervek megbetegedéseiben szenvednek. Akik nincsenek abban a kellemes helyzetben, hogy az enyhe délvidéket felkeressék, használjanak „Sirolin-Roche“-t, melynek hosszabb vétele felette ajánlatos, mert kevesbiti a köpetet, szárítja a légzőszerveket és előmozdítja az étvágyat. Mindennemű hurutban szenvedők részére valóságos mentő-szer. Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Berinkei Bálint.
Nyomatta a kiadótulajdonos: Pannonia Könyvnyomda

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a Tólos Lajos féle, a Dunasoron levő 58 számú házban levő

v e n d é g l ő t

átvettem, és azt a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem.

Kitűnő tiszta jó borokról és italokról s pontos kiszolgálásról gondoskodom.

„Kálmán“ féle bor — házhoz hordva
literenként 30 krajczár.

Midőn a t. közönség becses pártfogását és látogatását kérem,

maradtam tisztelettel
Balázs Ferenczné.

nélkül ne együnk levest!

Kérje ingyen

a bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegy ékemet, 3000-nál több rajzzal, mindennemű nikkell, ezüst és aranyórák, valamint mindennemű szőlő arany és ezüst áruk, hangszerek, acél és bórárak stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra ... K 3.-
System Roskopf patent óra ... K 4.-
Svájci eredeti system Roskopf patent K 5.-
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkell rem. K 7.-
Ezüst remontoir óra „Glória“ művel K 7.00
Ezüst remontoir óra dupla fedélrel ... K 11.50
Ébresztőóra K 2.90, Konyhaóra ... K 3.-
Schwarzvaldi óra K 2.50, Kalknóra K 2.5
Minden óráért 8 évi írásbeli jótállás. — Nincs esen kockázat! Beeserelés megengedve vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első órágyár és szétküldési áruház
Brux 1247 szám. (Csehország.)

— Mintatelepnek ismeri minden szőlő-birtokos a „Milleniumtelep“-et Nagyvöszön, Torontálmegye és a legnagyobb bizalommal rendeli ott szőlőoltvány szükségletét, mivel a legjobb és minden tekintetben lelkiismeretes kiszolgálásról meg van győződve. Nagy magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét, műmellékletekkel díszítve, a kezelőség ingyen és bérmentve küldi.

Kossuth téri 27 sz. ház eladó, bővebb tudósítást Szt. János-u. 13. sz. alatt.

À propos!

Szenved ön hajhullásban? avagy korpás-e a feje? Ha igen úgy tegyen azonnal kísérletet a világhírű **Steckenpferd**-féle **Bay-Rum-mal** tulajdonos **Bergmann & Co.** Drezden és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns eredeti Schampoving Bay-Rumja (2 törpével). Ön hamarosan meg fog győződni ami rendkívüli hatásról a mellyel ezen első rendű hajviz bír. Kapható 2 K. s üvegekben. Kovách Arisztid örökösöl gyógyszerárakban Komárom.

Köhögés!

Ki erre nem ügyel önön maga ellen vét.

Kaiser-féle

Mell-Karamellák

a 3 fenyővel Orvosilag kipróbálva és köhögés, rekeség, katarus, elnyálkálkodás és légszócatarus ellen. 4512 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúsítja a biztos hatást. Csomagja: 20 és 40 fillér.

Kapható **Schmidthauer Lajos** gyógyszerárakban, **K o m á r o m.**

Ne olvassa!

hanem azonnal tegyen kísérletet a közismert **Steckenpferd**-féle

Liliomtejszappannal

Bergmann & Co. Drezda és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns Liliomtejszappan (2 törpével) mely megóvja arcát hófehér szeplőmentesnek s gyengéd finom színűnek.

Kapható 80 fillérért, Kovách Arisztid örökösöl gyógyszerárakban Komárom.

Olcsó folyóiratok!

A „PANNONIA“ könyvkereskedés folyóirat kikölcsönző osztályánál alább felsorolt magyar és német folyóiratok kaphatók kedvezményes áron

kölcsön:

MAGYAR FOLYÓIRATOK:

Bolond Istók
Borszem Jankó
Egyenlőség
Herkó Páter
A Hét
Jövendő
Kakas Márton
Magyar Figaró
Magyar Szalon
Mátyás Diák

Ország Világ
Sport Világ
Uj Idők
Üstökös
Vadász és Versenylap
Vasárnapi Ujság
Tolnai Világlap
Kis Éleclap
Fidibus

NÉMET FOLYÓIRATOK:

Der Artist
Bombe
Figaró
Fligende
Der Floh
Gemüthliche Sachse
Berliner Humoristische Blätter
Neue Intressante Blatt
Jugend
Kladderadatch
Lachende Jarhundert
Lustige Blätter
Lustiger Welt
Meggendorfer Blätter
Moderne Kunst

Die Muskete
Neue Fligende Blätter
Postillon
Pschütt Caricaturen
Simplicismus
Über Land und Meer
Wiener Caricaturen
Wahre Jakob
Zur Guten stunde
Leipzige Illustrierte
Die Woche
Kunstwart
Neue Rundschau
Wiener Hausfrauenzeitung
Intressante Blatt

Kérjen azonnal prospectust!

„PANNONIA“

KÖNYVKERESKEDÉS FOLYÓIRAT KIKÖLCSÖNZŐ OSZTÁLYA
KOMÁROM, Baross-utca 6.

Üzletáthelyezés.

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló s versenyképes vegyi tisztító műhelyemet, **Szegfű-utca 12 sz.** saját házamba **helyeztem át**, s azt a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelően berendezve és ugy mindezidáig ezentul is iparkodni fogok a n. é. közönség teljes meglegedését megszerezni. Elvem szép munka és jó kiszolgálás.

Kifakult vagy megunt színű ruhákat ujonnan át festésre elvialok. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Farkas Gyula

Vegyztisztító intézete Komárom Nádor-utca
Fiók üzlet: Tata Fürdő-utca 130. szám.

Gombai sor 1107 számú, nemrég
ujja alakított
ház eladó.

Mely áll 3 különálló lakásból, a hozzátartozó mellékhelyiségekből. — 214 □-öl területtel.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Dr. Konkoly Thege Balázs úr ügyvédi irodájában.

Alulírott felhivom a nagy-rabecsült építő közönség b. figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. || 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői

Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod!

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz-forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a
Szt.-Lukácsfürdő Kutvállalattól Budán